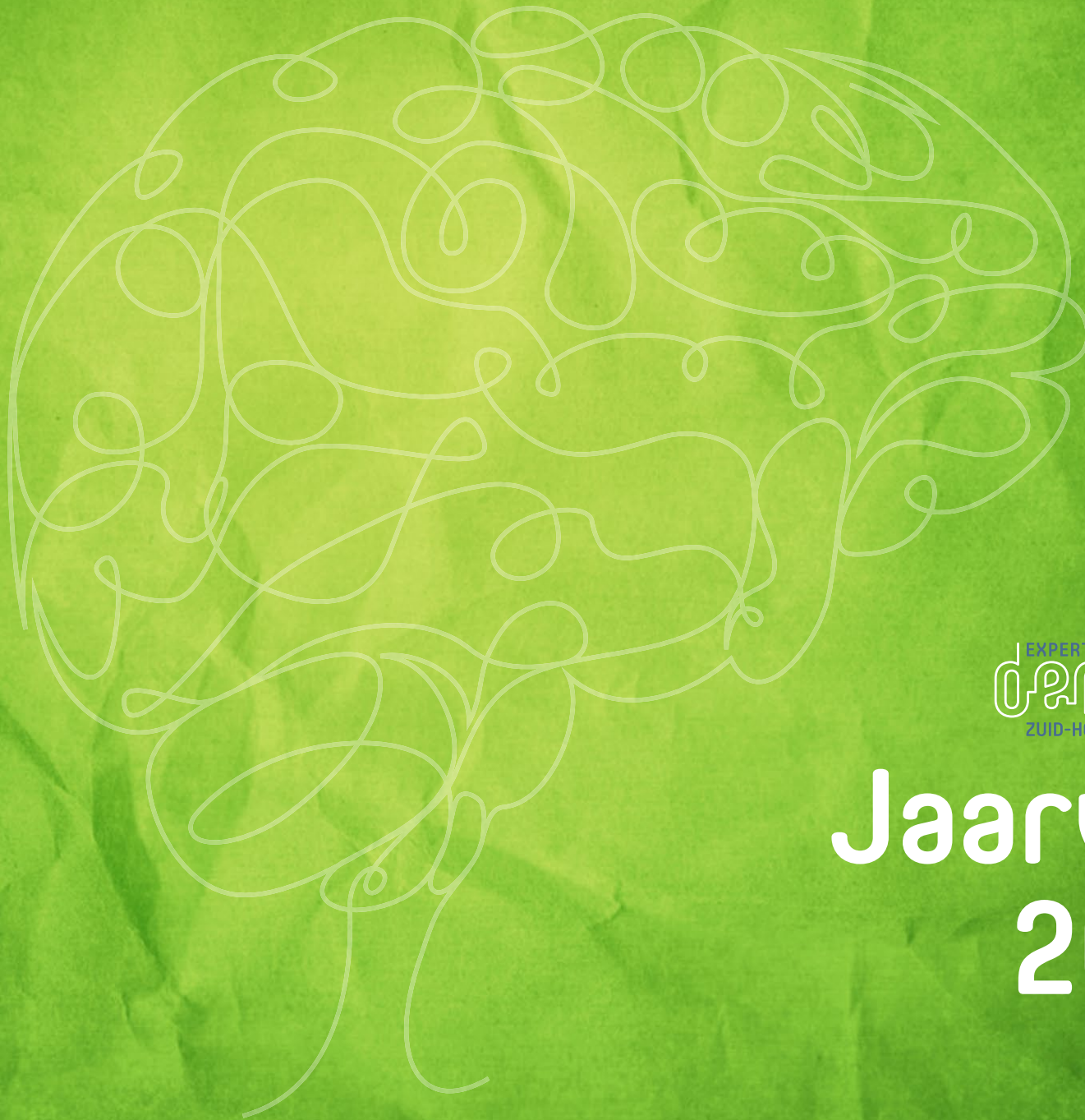

EXPERTISECENTRUM
dementie
ZUID-HOLLAND NOORD

Jaarverslag 2024

Voorwoord

Voor u ligt het digitale jaarverslag van het Expertisecentrum Dementie Zuid Holland Noord. Wij kijken met trots terug op de vele projecten die het expertisecentrum het afgelopen jaar heeft voortgezet.

Zowel de Naastentraining als de Beter thuis met Dementie weken blijven succesvol en krijgen hoge cijfers in de evaluatie. Ook dit jaar kwamen er weer veel mensen een film of documentaire bekijken tijdens Brein & Bios in de Trianon bioscoop in Leiden. Daarnaast hebben we de eerste stappen gezet om trainingen op maat te geven aan welzijnsorganisaties. Onze dank gaat uit naar iedereen die een bijdrage heeft geleverd aan de activiteiten in 2024. In het bijzonder bedanken we alle mensen met dementie en hun naasten, die ons het afgelopen jaar hebben geïnspireerd en met ons hebben meegedacht. Daarnaast bedanken we programmeerder Martine Herver, die met veel enthousiasme deze projecten initieert en begeleidt. Ook een woord van dank aan de gemeenten en het zorgkantoor Zorg en Zekerheid, die een financiële bijdragen leverden aan de projecten en zo informatie over dementie in onze regio hielpen verspreiden.

De bestuurders van

“Door kennis te delen en krachten te bundelen, maken we samen het verschil.”

*Martine Herver,
programmamanager*

Anne Veldhof

ActiVite
Zorg die bij je past

Rein Souwerbren

Topaz
Het hele leven telt

Heidi van den Brink

Marente

Marian van Roosmalen

wijdezorg

Inhouds- opgave

*Klik op een thema en ga
er direct naartoe.*

Voor iedereen die met dementie te maken krijgt: een training op maat

Hoe kan ik iemand met dementie het beste helpen? Deze vraag is niet alleen in de zorg aan de orde van de dag. Uiteraard stellen partners en naasten deze vraag ook regelmatig. En zelfs organisaties zijn steeds vaker bereid zich te verdiepen in de mens met dementie en wat zij voor hen kunnen betekenen. Het expertisecentrum helpt bij deze zoektocht door trainingen op maat aan te bieden, met als nieuwste aanwinst de dementietraining voor organisaties.

Het was een van de eerste projecten van het expertisecentrum: Beter Thuis met Dementie. In deze cursusweek trainen we mensen met dementie en hun partners over wat hun te wachten staat en hoe ze daarmee om kunnen gaan. Daarna volgde de dementietraining voor naasten, want ook als je niet de partner bent van de persoon met dementie, heb je wel een rol in zijn of haar leven. Met succes: "Ik zou het zeker aanbevelen. Hoe eerder, hoe beter."

"Wat is dementie,
hoe ga je ermee om?
Dat kleurde ze mooi in
met praktijkvoorbeelden
die mensen aangrepen."

Nieuw: dementietraining voor organisaties

In 2024 startte het expertisecentrum met trainingen voor een derde doelgroep: organisaties. In deze training bespreekt dementie-expert Martine Herver hoe je dementie kunt herkennen en hoe je daar het beste op kunt reageren. Perfect voor wie bij (vrijwilligers)werk te maken krijgt met mensen met dementie. Martine maakt de training op maat, afhankelijk van de achtergrond van de deelnemers en de beschikbare tijd.

Professioneel en betrokken

Koen van Niekerk werkt bij Welzijn Noordwijk. In november organiseerde hij een training voor mensen die in hun vrijwilligerswerk te maken krijgen met mensen met (beginnende) dementie. Koen: "De deelnemers vonden het heel nuttig om inzicht te krijgen in wat dementie eigenlijk is, wat de kenmerken zijn en hoe je dat kunt opmerken bij iemand. Martine

gaf daarnaast handvatten over wat je wel of niet moet doen. Dat deed ze op een heel professionele, betrokken en prettige manier."

Ruimte om eigen verhalen te delen

Dat onderschrijft Loraine Scipio van de Gemeente Leiden. In het najaar organiseerde zij tijdens een kennisdag voor Leiden en omstreken een workshop over dementie. Loraine: "Martine heeft geholpen bij de voorbereiding van de workshop en heeft die ook gegeven. Er waren vijftien collega's met heel uiteenlopende achtergronden, sommige hadden privé met dementie te maken, andere professioneel. Martine heeft er een heel interactieve sessie van gemaakt. Wat is dementie, hoe ga je ermee om? Dat kleurde ze mooi in met praktijkvoorbeelden die mensen aangrepen. Hierdoor voelden mensen de ruimte om ook hun eigen verhalen te delen. Ik kreeg na afloop veel reacties, mensen vonden het heel waardevol. Echt, zet Martine voor zo'n groep en dan komt het goed."

Kippenvel

bij Brein & Bios

Op Wereld Alzheimerdag en in de week daaraan voorafgaand organiseerden we opnieuw Brein & Bios. Bij dit publieksevenement nodigen we de hele regio Zuid-Holland Noord uit in bioscoop Trianon in Leiden, voor indrukwekkende films en documentaires over dementie. Met in de evaluatie het prachtige rapportcijfer 8.7 als resultaat.

Nieuw dit jaar waren 'Wei', 'Breinsussen' en 'Liefsteling'. Deze documentaires geven een indringend beeld van hoe het is om te leven met iemand met dementie. Als vrouw, partner, als dochter. Omdat de documentaires échte mensen laten zien, maakten ze grote indruk op het publiek. Veel gasten konden zich verplaatsen in een van de geportretteerden. "Ik krijg er gewoon kippenvel van, van die film!"

Nieuwe films

Ook bij de films was er weer genoeg te kiezen. De dramedy 'de Terugreis' konden we laten zien, die dit jaar de Nederlandse inzending voor de Oscars werd. Ook nieuw was 'Away from her'. Deze film gaat over een man wiens vrouw met dementie in het verpleeghuis verliefd op iemand anders wordt. "Ik had nooit gedacht dat dementie zo erg zou zijn, zowel voor degene die eraan lijdt als de omgeving. Dat vond ik best wel indrukwekkend."

Vrijheid of veiligheid?

Op Wereld Alzheimerdag (21 september) lieten we in de grote zaal 'Human Forever' zien, waarin Teun Toebees op zoek gaat naar de grens tussen veiligheid en vrijheid bij dementie. Hoogleraar Ouderengeneeskunde Wilco Achterberg (LUMC) praatte met de volle zaal na over deze film: wat is belangrijker? Zowel zorgprofessionals als ervaringsdeskundigen hadden een (soms uitgesproken) mening over dit dilemma, dat in de zorg en thuis vaak lastig balanceren is. "Het is zo herkenbaar, het is eigenlijk allemaal wel terug te koppelen naar wat wij dagelijks tegenkomen."

“Ik hoop op nog veel Brein & Broodjes”

Brein & Broodjes is ons succesvolle concept voor professionals die meer willen weten over de zorg voor mensen met dementie. Bijzonder is dat ons trouwe publiek juist niet uit de ‘standaard’ nascholers en symposiumgangers bestaat: door onze praktische insteek zijn juist de verzorgenden, helpenden en huiskamermedewerkers vaste gast. “Ik ben een echte Brein & Broodjes-fan!”

In 2024 hebben we vier keer Brein & Broodjes georganiseerd. We nodigen breed uit: samen met Transmuralis zorgen we ervoor dat alle zorgprofessionals in de regio de uitnodiging krijgen. Daardoor zien we behalve collega’s van ActiVite, Topaz, Marente en WIJdezorg, ook deelnemers van bijvoorbeeld de GGZ en het ziekenhuis.

De reacties op Brein & Broodjes zijn steeds heel enthousiast. Na iedere bijeenkomst sturen we een evaluatie uit, om bij te kunnen sturen op inhoud, niveau en om op te halen welk onderwerp leeft bij onze bezoekers.

“Grandioos hoe jullie met elkaar er een superleuke avond van maakten!”

“Ik vind het leuk en jullie brengen het met veel enthousiasme.”

Deze thema's hebben we behandeld bij Brein & Broodjes in 2024:

Dementie & agressie

Anneke de Haas (VP & trainer) en Hans Dongelmans (VIG & trainer) vertelden waarom mensen met dementie soms gedrag kunnen laten zien dat wij als agressief ervaren. Hoe kun je daarmee omgaan, zowel fysiek als emotioneel? De praktische oefeningen en grepen die de trainers ons lieten doen, zorgden voor veel inzicht, maar ook veel hilariteit!

Dementie & vrijheid

Veiligheid is in de zorg heel belangrijk. Misschien wel té belangrijk, stellen sommige professionals. Want wanneer komen onze goede bedoelingen om iemand te beschermen in strijd met iemands recht op vrijheid? Monique van Rijn (programmamanager Wet zorg en dwang) ging praktisch en met veel voorbeelden met dit dilemma aan de slag.

Dementie & psychiatrie

In de zorg zien we steeds vaker mensen met psychiatrische klachten. Als dat gepaard gaat met dementie, is het soms lastig om te zien waar het ene begint en het andere eindigt. GZ-psycholoog Reineke Bos vertelde over de manieren waarop de benaderingswijze van iemand met psychische klachten kan verschillen van iemand met dementie.

Bekijk de
video over
Brein &
Broodjes

Nooit te oud om lief te hebben

Martine Herver (programmamanager Expertisecentrum Dementie) en Ruth Schreuders (geestelijk verzorger) stelden dat iedereen behoefte heeft aan intimiteit. Ook als je ouder bent of dementie hebt. Welke rol hebben wij daar als zorg bij te vervullen? Wat moet je met mogelijk ongemak rondom dit thema? En wat verstaan we eigenlijk onder intimiteit?

“Deze mevrouw hoort hier niet”

Met het Steun & Consultatieteam (SCT) maken we expertise uit andere zorgorganisaties beschikbaar voor alle deelnemers aan het Expertisecentrum Dementie. Zo delen we kennis en steunen we elkaar in de zoektocht die de zorg voor mensen met dementie soms best kan zijn.

Nadine van Seggelen maakte in 2024 als kwaliteitsverpleegkundige deel uit van het kernteam van het SCT: “Samen met een psycholoog en de programmanager beoordeelde ik als eerste de ingekomen vragen. Wat is hier nou precies aan de hand? Gaat het om gedrag, is het iets lichamelijks, moet er een psycholoog bij komen? Wie zou hier van toegevoegde waarde kunnen zijn?”

“Als dat helder was, benaderden we twee collega’s om de casus onder hun hoede te nemen, het liefst van verschillende organisaties en vanuit verschillende perspectieven. Zo hebben we gemerkt dat het goed is om zowel een behandelaar als een verzorgende in te zetten: vanuit hun eigen rol kunnen zij allebei unieke oplossingen aandragen.”

Een aantal keer ging Nadine zelf met een casus aan de slag. “Ik herinner me een situatie waarbij een mevrouw met dementie spullen van de andere bewoners afpakte. De andere bewoners zeiden vervolgens onaardige dingen over mevrouw, sloten haar buiten, lieten haar struikelen. De gezelligheid was ver te zoeken en ook de professionals wisten het niet meer. ‘Deze mevrouw hoort hier niet’, zei een collega. Dat laat zien dat de onmacht bij de collega’s hoog kan oplopen.”

“Met een collega observeerde ik een ochtend in de woning. Het viel ons op dat deze bewoner bij haar ‘gescharrel’ steeds langs de tafel moest waar alle

“Soms draagt iemand iets nieuws aan, waar je zelf nog niet aan gedacht had.”

Nadine van Seggelen

mondige dames in de groep zaten. Daardoor was er steeds vervelende interactie. Een van de adviezen die we de collega’s hebben gegeven, was om de indeling van de woonkamer aan te passen. Daardoor zouden deze bewoners niet meer zo in elkaars vaarwater zitten.”

“Het waardevolle van het SCT is wat mij betreft de frisse blik. Hoeveel ervaring je ook hebt en hoeveel je ook weet over dementie, we kunnen allemaal een blinde vlek hebben voor een situatie als we er langer in zitten. Soms draagt iemand iets nieuws aan, waar je zelf nog niet aan gedacht had. En soms is het ook voldoende om de bevestiging te krijgen: jullie hebben er alles aan gedaan. Ook dat geeft al lucht: het ligt niet aan ons.”

“Fijn om in een klein gezelschap kennis en ervaringen te delen en praktische informatie te ontvangen aan de andere kant.”

– deelnemer Dementietraining voor naasten

“De week was fantastisch. Veel gehoord en geleerd ook van mede-mantelzorgers.”

– deelnemer Beter Thuis met Dementie

“Tip: misschien een herhaling van één dag voor mantelzorgers over een jaar. Verbeterpunten zie ik niet, het was al veel informatie.”

– deelnemer Beter Thuis met Dementie

“Leuk georganiseerd, mooie manier om mensen ‘meer’ kennis te laten maken met het aspect dementie/ Alzheimer. Laat je net weer even op een andere manier kijken naar de mensen met dementie.”

– bezoeker Brein & Bios

“Prachtig dat jullie dit organiseren! Ik heb met veel plezier met twee van mijn groepen derdejaars studenten de films bijgewoond en het geeft goede gespreksstof.”

– bezoeker Brein & Bios

“Ga zo door! Het is een hele prettige manier om toch weer te leren.”

– deelnemer Brein & Broodjes

“Ik vind het altijd erg leerzaam, leuk en gezellig om bij de avond van Brein en Broodjes aanwezig te zijn. Dank aan de mensen die dit organiseren!”

– deelnemer Brein & Broodjes

“De herkenning bij de andere mantelzorgers, de erkenning dat het niet meevalt, begrip. Dat het programma deels gescheiden was, vond ik ook heel fijn.”

– deelnemer Beter Thuis met Dementie

“Wat ik heel goed en leuk vond, waren de grepen die ik geleerd heb om los te komen van een agressieve bewoner.”

– deelnemer Brein & Broodjes

Lancering van onze website: dementiezhn.nl

In april 2024 lanceerden we met trots onze nieuwe website: www.dementiezhn.nl. Een belangrijke mijlpaal voor het Expertisecentrum Dementie Zuid-Holland Noord, en een logische stap in onze groei. Waar voorheen informatie over onze diensten en activiteiten verspreid stond over meerdere kanalen en websites van aangesloten organisaties, is nu alles gebundeld op één centrale plek. Overzichtelijk, toegankelijk en helemaal in lijn met wie we zijn en wat we doen.

De website is helder en gebruiksvriendelijk ingericht, met een duidelijke scheiding tussen informatie voor personen met dementie en hun naasten, en voor professionals. Hierdoor vindt iedere bezoeker snel de informatie die relevant is voor zijn of haar situatie.

Bezoekers kunnen terecht voor een overzicht van al onze diensten, nieuwsberichten en actuele data van trainingen en cursussen, zoals Beter Thuis Met Dementie, de Dementietraining voor naasten en Brein & Broodjes. We merken dat de website leeft: het contactformulier wordt regelmatig gebruikt voor vragen en opmerkingen, en de cursuspagina's worden veelvuldig bezocht.

We zijn trots op het resultaat. De lancering van de website markeert voor ons een nieuwe fase in de zichtbaarheid en toegankelijkheid van het expertisecentrum. Het platform helpt ons om mensen sneller en beter te informeren en met elkaar te verbinden – precies wat we voor ogen hadden. Dit draagt bij aan onze doelstelling: samenwerking stimuleren en zo versnipperde zorg en ondersteuning tegengaan om zo de expertise over dementie te vergroten in onze regio.

Een inkijkje in Beter Thuis met Dementie: speciale bijeenkomst voor casemanagers

Op 7 maart 2024 organiseerde het Expertisecentrum Dementie Zuid-Holland Noord een bijzondere bijeenkomst voor casemanagers dementie: "Ontdek Beter Thuis met Dementie". Deze middag vond plaats op een locatie die voor ons inmiddels heel vertrouwd is – de vakantieboerderij waar we de cursusweek Beter Thuis met Dementie organiseren.

Casemanagers spelen een essentiële rol bij het informeren en doorverwijzen van cliënten naar deze cursusweek. Juist daarom wilden we hen graag uitnodigen om zelf te ervaren wat deze week inhoudt, voor wie deze geschikt is en welk verschil het kan maken voor mensen met dementie en hun naasten.

Tijdens het programma kregen de aanwezigen een inkijkje in de opzet van de week, maakten ze kennis met de sfeer op de boerderij en vertelden cursusbegeleiders over de ervaringen van eerdere deelnemers. Er was ruimte voor vragen, ontmoeting én uitwisseling van inzichten.

De middag werd goed bezocht en positief ontvangen. Veel casemanagers gaven aan het waardevol te vinden om de cursus van dichtbij mee te maken. Het helpt hen om gericht te adviseren en cliënten te informeren over wat de cursus kan brengen.

Met deze bijeenkomst hopen we niet alleen het bereik van Beter Thuis met Dementie te vergroten, maar ook de samenwerking met de casemanagers te versterken. Samen maken we de weg naar passende ondersteuning makkelijker en laagdrempeliger voor mensen met dementie en hun omgeving.

Inspiratie over de grens: deelname aan de North Sea Dementia Group in Luxemburg

Van 29 tot en met 31 mei 2024 namen we als Expertisecentrum Dementie Zuid-Holland Noord deel aan de jaarlijkse bijeenkomst van de North Sea Dementia Group, dit keer in Luxemburg. Sinds vorig jaar zijn we met trots lid van dit internationale netwerk waarin zorgorganisaties uit onder meer Nederland, België, Duitsland, Luxemburg, Denemarken en het Verenigd Koninkrijk kennis en goede initiatieven rond dementiezorg met elkaar delen.

Binnen dit netwerk worden gedurende het jaar regelmatig webinars georganiseerd, en er is veel uitwisseling via mail en werkbezoeken. Het hoogtepunt is echter de jaarlijkse bijeenkomst, waarin we presentaties geven, elkaars verhalen horen én elkaar inspireren.

Namens het expertisecentrum gaven Mandy Visser, coördinator onderzoek bij Topaz, en Martine Herver, programmamanager, een presentatie over hoe we onderzoek doen en vooral ook: hoe we de resultaten delen in de regio.

Naast de plenaire bijeenkomsten bezochten we ook verschillende verpleeghuizen in Luxemburg. Deze werkbezoeken boden een waardevolle inblik in hoe dementiezorg elders in Europa wordt georganiseerd. We keerden huiswaarts met veel nieuwe inzichten en ideeën om onze eigen zorg en samenwerking verder te versterken.

Deelname aan de North Sea Dementia Group is voor ons een waardevolle manier om internationaal verbonden te zijn met de nieuwste ontwikkelingen, en tegelijkertijd onze eigen kennis en ervaringen actief te delen.

In 2025 ontmoeten we elkaar weer in Mechelen.

BREIN & BIOS
kreeg een gemiddelde
waardering van

8,7

De best bezochte film
tijdens Brein & Bios was de
nieuwe Nederlandse film de

**TERUG-
REIS**

**DEMENTIETRaining
VOOR NAASTEN
HEBBEN WE**

**4 KEER
GEORGANISEERD**

**BREIN & BROODJES OVER HET
VOORKOMEN VAN
AGRESSIE**

**BIJ DEMENTIE WAS HET
BEST BEZOCHT
IN 2024**

**BREIN & BROODJES
HEBBEN WE**

**4 KEER
GEORGANISEERD**

92%

van de deelnemers zou
**BETER THUIS
MET DEMENTIE
ZEKER
AANBEVELEN**

In 2024 waren er

41 STELLEN

te gast bij
**BETER THUIS MET
DEMENTIE**

Meer dan
600
**BEZOEKERS BIJ
BREIN & BIOS**

BETER THUIS MET
dementie

In 2024 organiseerden we

8x
**DE CURSUSWEEK
BETER THUIS
MET DEMENTIE**

**Cijfers
en zo**

**HET STEUN &
CONSULTATIETEAM
HEEFT IN 2024**

19
**CONSULTATIES
GEDAAN**

EXPERTISECENTRUM
dementie
ZUID-HOLLAND NOORD

Wij danken alle mensen die
een bijdrage hebben geleverd
aan de projecten van het
Expertisecentrum Dementie.

Mede dankzij hen was 2024
een groot succes.